

3. Качановський Р. Бухгалтерський облік по-новому: чого чекати у 2018 році? / Р. Качановський // Протокол: юридичний інтернет-ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://protocol.ua/ua/buhgalterskiy_oblik_po_novomu_chogo_chekati_u_2018_rotsi. – Заголовок з екрану.

ОСОБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОБУДОВУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Радєва О.Г., к.е.н., доцент,
Сьомченко А.А.*

Запорізький національний університет

Однією з провідних галузей економіки України є сільське господарство. Дана галузь економіки забезпечує населення продовольством, а промисловість – сировиною.

Згідно із законодавством бухгалтерський облік на підприємствах здійснюють у господарських товариствах, сільськогосподарських кооперативах, селянських (фермерських) господарствах, колективних селянських спілках, державних сільськогосподарських підприємствах [1].

Зважаючи на відмінність сільського господарства від інших галузей виникає необхідність постанови бухгалтерського обліку на підприємствах агропромислового сектору. Тому дане дослідження набуває актуальності та є важливим для розвитку економіки в цілому.

Виробництво сільськогосподарської продукції має певні особливості, що необхідно враховувати при організації бухгалтерського обліку. На відміну від промисловості до процесу сільськогосподарського виробництва залучено не три, а чотири ресурси – основні й оборотні фонди, жива праця і земля, причому земля в сільському господарстві є головним засобом виробництва, тоді як в інших галузях (крім добувної) вона є лише просторовим базисом.

Якщо в інших галузях економіки засоби виробництва у процесі використання зношуються, то при дотриманні правил агротехніки, в результаті осушення, іригації, інших меліоративних робіт земля набирає нових властивостей, підвищує віддачу. Земля не зношується, щодо неї не нараховують амортизацію. Оскільки земля є основним фактором сільськогосподарського виробництва, виникає необхідність точного обліку вкладень у підвищення її родючості. Це пов'язано і з тим, що земельні ділянки мають різну продуктивність.

Сільськогосподарське виробництво пов'язане не тільки з технологічними, речовими та організаційними, а й із біологічними факторами і кліматичними умовами. Специфічними засобами виробництва є живі організми, вирощування яких залежить від природних та біологічних факторів і триває часто кілька років. У зв'язку з цим бухгалтерський облік покликаний фіксувати зміни, результат біологічних перетворень (приріст живої ваги, приплід тощо).

Сільськогосподарські підприємства частину потрібних їм засобів і предметів праці відтворюють власними силами (приплід, вирощують молодняк, тварин переводять в основне стадо, садибний матеріал для багаторічних насаджень і т. д.).

Для сільськогосподарських підприємств характерним є те, що в результаті виробництва отримують кілька видів продукції (молоко, приплід, зерно і солону тощо).

Зазначені особливості зумовлюють і певні особливості в організації бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств: для сільськогосподарських підприємств характерним об'єктом обліку є біологічні активи; собівартість продукції визначають у кінці року; не нараховують амортизацію на землю; обліковують витрати минулих періодів під урожай поточного року і витрати поточного року під урожай майбутніх років; рівень собівартості одного виду продукції залежить від собівартості іншого; витрати обліковують за галузями, культурами, виробничими підрозділами [3].

Сільське господарство – це кредитомістка галузь, яка не може розвиватися без залучення додаткових фінансових ресурсів, насамперед у формі короткострокових кредитів, для здійснення поточних платежів з метою забезпечення операційної діяльності. Адже в сільському господарстві існує великий сезонний розрив між вкладенням оборотного капіталу й отриманням доходів.

Крім того, сільське господарство є менш інвестиційно привабливою галуззю порівняно з рядом інших галузей народного господарства. Це спричинено тривалим періодом виробництва сільськогосподарської продукції, який продовжується нерідко більше року і характеризується поступовим наростанням вкладень від початку виробництва до його завершення й одночасним вивільненням коштів у кінці виробництва при одержанні готової продукції. А потенційні інвестори спрямовують свій капітал насамперед у ті виробництва, де має місце швидкий кругообіг коштів, а отже, де можна отримати і швидко віддачу від його інвестування [2].

Таким чином, можна стверджувати, що сільське господарство залишається однією з найважливіших галузей народного господарства, яка має свою специфіку, що зумовлює певні особливості побудови бухгалтерського обліку. Адже саме належне функціонування облікової системи дозволяє сільськогосподарським підприємствам розвиватися, отримувати прибуток та забезпечувати населення необхідною продукцією.

Література:

1. Абрамова І.В. Перспективи розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в умовах Євроінтеграції. Вісник ЖНАЕУ. Житомир. 2015. № 1(48), Т. 2. С. 80-89.

2. Дема Д.І. та ін. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи: монографія. Житомир: ЖНАЕУ, 2015. 364 с.

3. Ковальчук Є.К. Облік в галузях економіки: конспект лекцій. Тернопіль: ТНЕУ, 2009. 127 с.

КРИТЕРІЙ ВИЗНАННЯ МАЛОЦІННОСТІ АКТИВІВ: ОБЛІКОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТИ

Рилєєв С.В., к.е.н., доцент

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Однією з найбільш суттєвих проблем, що виникають у процесі функціонування промислового підприємства, виступає підвищення ефективності використання майнового потенціалу, включаючи малоцінні активи. У даному аспекті важливу роль відіграє система бухгалтерського, оперативного, податкового та статистичного обліку, як інформаційне забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Критерій визнання малоцінності активів відсутній у вітчизняному бухгалтерському законодавстві. З врахуванням галузевої специфіки та інших особливостей функціонування підприємства, а також суттєвість витрат, головні бухгалтери чи інші працівники сфери управління суб'єктів господарювання самостійно вирішують, якою має бути первісна вартість необоротних активів у складі основних засобів, щоб їх можна було віднести до малоцінних.

Визначений критерій малоцінності доцільно задокументувати в Наказі «Про облікову політику». Порівняння первісної вартості необоротних матеріальних активів при їх введенні в експлуатацію з критерієм малоцінності забезпечить дотримання єдиного підходу до класифікації основних засобів у бухгалтерському обліку підприємства.

З точки зору податкового обліку малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА) не вважаються основними засобами, а належать до інших необоротних активів. Податковим кодексом України (ПКУ) визначено, що матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання яких понад рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) з дати введення в експлуатацію та вартість яких не більше 6000 грн., відносяться до малоцінних необоротних активів. До цих видів активів належать лише ті з них, котрі задіяні в господарській діяльності платника податку на прибуток (пп. 14.1.36) [2]. Враховуючи перелічені у ПКУ критерії, такі МНМА зараховують до інших необоротних активів податкової групи 11 «Малоцінні необоротні матеріальні активи».

Отже, у податковому обліку підприємство не має права змінювати критерій віднесення необоротних матеріальних активів до малоцінних. Аби мінімізувати розбіжності між обома видами обліку, підприємства встановлюють єдиний критерій малоцінності на податковому рівні – 6000 грн. При цьому, з врахуванням інфляційних тенденцій, критерій малоцінності постійно зазнає змін. Такий крок дозволить уникнути розбіжностей в обліках по віднесенню об'єктів основних засобів до різних класифікаційних груп.